

El llegat de Manòlios

Francesc Valls

El 1961, Jordi Pujol reflexionava des de la presó sobre els homes que són capaços de salvar el seu poble. Manòlios, l'heroi de Nikos Kazantzakis a *El Crist de nou crucificat*, era el lluitador grec i cristià enfrontat a l'acaparador poder otomà, que per fe i patriotisme admirava el pres polític de Torrero. Anys després, Pujol arribà a la presidència de la Generalitat. Ha manat durant vint-i-tres anys amb aura i pragmatisme: lluitant contra els otomans particulars i, a cops, governant ell mateix *a la turca*. Els darrers anys d'aquest llarg període, després dels quals el Manòlios català ha volgut deixar un successor, són els que ha analitzat Francesc Marc Álvaro a la seva crònica *Ara sí que toca!* (Edicions 62, 2003). Rellegir-lo a la llum dels darrers esdeveniments és un exercici que posa de manifest un gran valor: el llibre resisteix el pas del temps.

És curiós constatar com moltes coses perduren. El mètode de treball de la guàrdia pretoriana de l'exconseller en cap Artur Mas continua sent el mateix a l'oposició que fa just un any al Govern. La cúpula política de la plaça Sant Jaume s'ha traslladat a la seu convergent

del carrer de Còrsega sense canviar ni de barretina ni de dogma. El mapa dibuixat per Àlvaro a la seva crònica continua sent bo per orientar-nos. La successió no s'ha tancat. Encara hi ha incertesa pel futur de Convergència. Estàvem avisats que després de Pujol la política tornaria als mortals. Però els homes no poden limitar-se a copiar els deus sense pecar de supèrbia. Només pot parlar *ex cathedra* aquell a qui els cànons i també la legitimitat guanyada a pols autoritzen a fer-ho. Moltes incerteses assetgen l'expresident, que, entre malsons, visualitza

aquelles reflexions que escrivia en tercera persona des del penal de Torrero el 1962: "I xiuxiuegen, a cau d'orella, d'amagat dels vells: Si hi anéssim i ens hi instal·léssim podríem refer la tribu. Refariem la raça. Refariem el vell senyor que hi ha en nosaltres. I qui sap si des d'un nou oasi, prop del mar o d'un ued humit, qui sap si tornariem a regnar, com fa centenars d'anys, sobre el desert". Però, com diuen els qui són d'una fe diferent de la de Pujol, quan la història es repeteix té el risc d'acabar en trista caricatura.